

Certifikovaný kurz HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ

1	Cíl certifikovaného kurzu	2
1.1	Cíl vzdělávacího programu	2
1.2	Cíle vzdělávání	2
1.3	Organizace vzdělávání	2
2	Profil absolventa/ky certifikovaného kurzu	3
3	Podmínky vzdělávání	3
3.1	Vstupní podmínky	3
3.2	Průběžné podmínky	4
3.3	Výstupní podmínky, ukončení kurzu	4
3.4	Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí, pro které absolvent/ka certifikovaného kurzu získal/a zvláštní odbornou způsobilost.....	4
4	Charakteristika vzdělávacího programu.....	4
4.1	Celková délka vzdělávacího programu	4
5	Počet účastníků	5
6	Počet kreditů	5
7	Učební plán.....	5
7.1	Učební osnovy	6
7.2	Výkony a jejich četnost	16
7.3	Průběh odborné praxe.....	17
8	Charakteristika akreditovaného zařízení.....	17
8.1	Akreditované zařízení.....	17
9	Seznam doporučené studijní literatury	19
10	Seznam zkratk.....	21

Příloha č. 1 Záznam o odborné praxi v akreditovaném zařízení

1 Cíl certifikovaného kurzu

1.1 Cíl vzdělávacího programu

Cílem certifikovaného kurzu (CK) je prohloubit znalosti získané kvalifikačním vzděláním a připravit všeobecnou sestru na výkon úzce vymezených činností při poskytování ošetrovatelské péče pacientům s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity.

1.2 Cíle vzdělávání

Absolvent/ka je připraven/a:

- posoudit rizikové faktory a ošetrovatelské postupy v prevenci vzniku dekubitů,
- vytvořit plán ošetrovatelské péče zaměřený na prevenci dekubitů u specifických skupin pacientů, vyhodnotit nutriční screening a stav hydratace,
- provádět ošetrovatelskou péči o pacienty zaměřenou na prevenci vzniku dekubitů s využitím doporučených a ověřených postupů, dostupných pomůcek a materiálů,
- zhodnotit účinnost intervencí u pacientů a navrhnout změnu plánu ošetrovatelské péče zaměřeného na prevenci dekubitů,
- doporučovat profylaktická krytí i určovat vhodné postupy lokálního ošetření dekubitů včetně výběru obvazových materiálů a koordinovat změny postupů v ošetřování dekubitů,
- provádět konzultační činnost při volbě krycích materiálů a léčebných strategií,
- posoudit intenzitu bolesti u pacientů související s dekubity,
- vytvářet standardní postupy péče o pacienta ohroženého dekubity a s dekubitem včetně přípravy kontrolních kritérií,
- realizovat preventivní opatření a plán ošetrovatelské péče v souladu s nejnovějšími poznatky vědy,
- provádět hodnocení úrovně kvality dodržování preventivních postupů a ošetrovatelské péče o dekubity,
- edukovat pacienty, rodinu/pečující v prevenci dekubitů a péči o dekubity,
- realizovat komunikační dovednosti a dodržovat etické aspekty při poskytování zdravotních služeb v oblasti léčby ran dekubitů,
- dodržovat právní aspekty poskytování zdravotních služeb v oblasti léčby ran dekubitů,
- provádět školení zdravotnických pracovníků v oblasti prevence a péče o dekubity,
- analyzovat a pravidelně vyhodnocovat výskyt dekubitů.

1.3 Organizace vzdělávání

Certifikovaný kurz realizuje akreditované zařízení¹, kterému byla udělena akreditace Ministerstvem zdravotnictví k uskutečňování vzdělávacího programu certifikovaného kurzu. Vzdělávání probíhá dle schváleného vzdělávacího programu certifikovaného kurzu.

---

¹ § 45 - § 50 zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů.

2 Profil absolventa/ky certifikovaného kurzu

Osvojením si potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků schopnosti týmové spolupráce a samostatného rozhodování, bude absolvent/ka připraven/a pro výkon úzce vymezených činností při poskytování ošetrovatelské péče pacientům s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity.

Absolvent/ka certifikovaného kurzu je připraven/a:

- uplatňovat v péči o pacienty s rizikem vzniku dekubitů nové postupy založené na důkazech jako součást managementu rizik,
- posoudit zdravotní stav pacientů se zaměřením na riziko vzniku dekubitů i s ohledem na specifické skupiny pacientů s využitím vhodných metod (škálování),
- identifikovat faktory ovlivňující příčiny vzniku dekubitů u pacientů, navrhnout postupy k jejich omezení nebo vyloučení,
- zvolit doporučené a ověřené postupy, pomůcky a materiály k prevenci i léčbě a využívat je podle typu a umístění dekubitu,
- vytvořit plán ošetrovatelské péče zaměřený na péči o pacienta s dekubity, zhodnotit účinnost intervencí a navrhnout změnu plánu ošetrovatelské péče,
- vytvořit plán ošetrovatelské péče zaměřený na prevenci dekubitů u specifických skupin pacientů, zhodnotit účinnost intervencí a navrhnout změnu plánu ošetrovatelské péče zaměřeného na prevenci dekubitů,
- provádět ošetrovatelskou péči zaměřenou na prevenci vzniku dekubitů u specifických skupin pacientů (například v oborech Geriatrie, Klinická onkologie, Anesteziologie a intenzivní péče, Neonatologie),
- určovat vhodné postupy lokálního ošetření dekubitů včetně výběru obvazových materiálů a koordinovat změny postupů v ošetřování dekubitů u pacienta,
- hodnotit intenzitu bolesti související s dekubity u pacienta a volit vhodnou strategii managementu bolesti,
- používat vnitřní předpis ke stanovení procesu vstupního hodnocení rizika vzniku dekubitů u hospitalizovaných pacientů,
- edukovat pacienty a jejich rodinu v prevenci dekubitů a péči o dekubity včetně vytváření a zajištění edukačních materiálů,
- provádět školení zdravotnických pracovníků v prevenci a péči o dekubity u pacientů,
- hodnotit úroveň kvality dodržování preventivních postupů a ošetrovatelské péče o pacienty s dekubity,
- pracovat s databázemi, analyzovat a pravidelně vyhodnocovat výskyt dekubitů.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Vstupní podmínky

Podmínkou pro zařazení do certifikovaného kurzu je úspěšné ukončení kvalifikačního studia v oboru všeobecná sestra dle zákona č. 96/2004 Sb., v platném znění a 2 roky výkonu povolání.

3.2 Průběžné podmínky

Absolvování teoretické a praktické výuky v rozsahu daném vzdělávacím programem. Výuka je podporována samostudiem odborného portálu Dekubity.eu a aktualizované verze příručky EPUAP – doporučení klinické praxe.

3.3 Výstupní podmínky, ukončení kurzu

- Splnění předepsaných praktických výkonů a studijních povinností daných vzdělávacím programem.
- Písemná práce na vybrané téma (1. nebo 2.):
  1. kazuistika, plán ošetrovatelské péče a edukace u konkrétního pacienta se zaměřením na hodnocení rizik, prevenci, případně léčbu dekubitů, nebo
  2. provedení interního auditu kvality v oblasti prevence a péče o dekubity s využitím kontrolních kritérií standardního operačního postupu včetně vyhotovení závěrečné zprávy.
- Po úspěšném absolvování certifikovaného kurzu obdrží absolvent certifikát, kde budou uvedeny činnosti, k nimž absolvent certifikovaného kurzu získal zvláštní odbornou způsobilost.

3.4 Charakteristika výstupních vědomostí, dovedností a postojů, tj. profesních kompetencí, pro které absolvent/ka certifikovaného kurzu získal/a zvláštní odbornou způsobilost

Absolvent/ka certifikovaného kurzu získá zvláštní odbornou způsobilost k těmto činnostem:

- vyhodnocovat rizikové faktory poškození kůže u specifických skupin pacientů,
- plánovat strategii ošetrovatelské péče a doporučovat vhodné pomůcky a materiály ve vztahu k prevenci vzniku dekubitů včetně hodnocení intenzity bolesti a stavu výživy u pacientů,
- určovat vhodné postupy lokálního ošetření dekubitů včetně výběru obvazových materiálů, a jejich preskripce, koordinovat změny postupů v ošetrování dekubitů u pacientů,
- provádět audity kvality ošetrovatelské péče zaměřené na plány prevence a léčby dekubitů včetně zpracování závěrečné zprávy,
- edukovat a vykonávat poradenskou činnost u pacientů/rodinných příslušníků/pečujících v prevenci dekubitů a péči o dekubity,
- provádět školení zdravotnických pracovníků v prevenci dekubitů a ošetrovatelské péči o pacienty s dekubity,
- pracovat s databázemi, analyzovat a pravidelně vyhodnocovat výskyt dekubitů.

4 Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program zahrnuje výuku teoretickou, teoreticko-praktickou a praktickou v rozsahu, který účastníkům poskytne ucelený soubor teoretických znalostí a praktických dovedností nezbytných pro zajištění prevence dekubitů a jejich ošetrování u pacientů.

4.1 Celková délka vzdělávacího programu

- **Minimální celková délka vzdělávacího programu** certifikovaného kurzu je 82 hodin výuky (1 pedagogická hodina = 45 minut) v průběhu 3 měsíců z toho:

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

- teoretická výuka včetně výuky teoreticko-praktické v celkovém počtu **minimálně** 48 hodin zahrnuje přednášky, panelové diskuse, konzultace, odborné semináře, samostatné a skupinové práce, prezentace aj.,
- e-learning – s obsahovým zaměřením na příručku vydanou EPUAP (European Pressure Ulcer Advisory Panel) – „Doporučení pro klinickou praxi“, který bude sloužit jako studijní opora v průběhu realizace kurzu **minimálně** 10 hodin,
- odborná praxe v akreditovaném zařízení v rozsahu **minimálně** 24 hodin, kde jsou hospitalizovaní pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity.

Počet hodin je uveden jako minimální, garant CK může počet hodin teoretické i praktické výuky dle potřeby navýšit.

5 Počet účastníků

Maximální počet míst pro vzdělávací program: 30

6 Počet kreditů

Po úspěšně absolvovaném certifikovaném kurzu náleží absolventům 49 kreditů.

7 Učební plán

Tematické celky vzdělávacího programu	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky vzniku dekubitů	2
Prevence vzniku dekubitů	8
Intervence pro prevenci a léčbu dekubitů	5
Specifické skupiny pacientů ohrožené dekubity	3
Komunikační dovednosti a etické aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů	3
Právní aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů a úhradové mechanismy	3
Praktická cvičení	24
Studijní podpora e-learningovou formou „Doporučení pro klinickou praxi“ (příručka vydaná EPUAP), materiály lektora	10
Odborná praxe v akreditovaném zařízení, kde jsou hospitalizovaní pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity	24
Celkem	82

7.1 Učební osnovy

1. Tematický celek	Úvod do problematiky vzniku dekubitů
Rozsah	2 hodiny
Metody výuky	Přednáška
Anotace tematického celku	Anatomie a fyziologie kůže. Definice pojmu dekubit a etiopatogeneze vzniku dekubitů. Seznámení s mezinárodním systémem klasifikace dekubitů. Vymezení základních pojmů a klasifikace jednotlivých stupňů dekubitů podle barvy kůže, ztráty kožního krytu, hloubky poškození tkáně a anatomické lokalizace.
Cíle	<p>Prohloubit znalosti anatomie, fyziologie a patofyziologie kůže v souvislosti se vznikem dekubitů. Seznámit účastníky s mezinárodním systémem klasifikace dekubitů.</p> <p>Vymežit základní pojmy a klasifikaci jednotlivých stupňů dekubitů podle barvy kůže, ztráty kožního krytu, hloubky poškození tkáně a anatomické lokalizace.</p> <p>Poskytnout informace o „Registru nežádoucích událostí“ vedeném ÚZIS.</p>
Obsahové zaměření	<p>Anatomie a fyziologie kůže, definice pojmu dekubit, etiopatogeneze vzniku dekubitů (příčiny vnější a vnitřní) a jejich klasifikace.</p> <p>Seznámení s mezinárodním systémem klasifikace dekubitů podle mezinárodního doporučení NPUAP (The National Pressure Ulcer Advisory Panel) a EPUAP (European Pressure Ulcer Advisory Panel) v českém překladu: Americký národní poradní panel (NPUAP), Evropský poradní panel pro dekubity (EPUAP).</p> <p>Vymezení základních pojmů a jednotlivých stupňů dekubitů podle barvy kůže, ztráty kožního krytu, hloubky poškození tkáně a anatomické lokalizace (dekubitus I. – IV. stupně, bez určení stupně - neznámá hloubka rány/vředu, podezření na hluboké poškození tkáně - neznámá hloubka rány/vředu).</p> <p>Informace o „Systému hlášení nežádoucích událostí“ vedeném ÚZIS.</p> <p>Informace o „Hlášení dekubitů do registru Kanceláře zdravotního pojištění.</p> <p>Informace o portálu dekubitů vedeném MZ ČR.</p>

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

2. Tematický celek	Prevence vzniku dekubitů
Rozsah	8 hodin
Metody výuky	přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.
Anotace tematického celku	<p>Rezortní bezpečnostní cíl 8. Rizikové faktory a posouzení rizika vzniku dekubitů. Obecná doporučení pro strukturované posouzení rizik. Identifikace jedinců s rizikem vzniku dekubitů a význam časového hlediska. Frekvence opakování posouzení a výhody nového posouzení rizika při změně stavu pacienta. Vedení dokumentace zjištěných rizik.</p> <p>Plán prevence dekubitů u jedinců, kde bylo riziko vzniku dekubitů identifikováno. Strukturované systematické posouzení rizika vzniku dekubitů včetně vhodných nástrojů (škály, klinický úsudek). Posouzení stavu kůže, okolních tkání, predilekčních míst a bolesti. Vhodné postupy zavádění preventivní strategie včetně vzdělávání zdravotnických pracovníků.</p> <p>Metody hodnocení úrovně kvality poskytované zdravotní péče. Management kvality ošetrovatelské péče. Interní audit - dodržování standardních operačních postupů (zaměřených na prevenci vzniku a léčbu dekubitů, kontrolu péče o kůži, bariérový režim, postupy převazu, správné polohování pacienta, kontrolu polohovacích pomůcek, kontrolu zápisu ve zdravotnické dokumentaci – správnost uvedené velikosti a lokalizace, fotodokumentaci, apod.). Možnosti hlášení nežádoucích událostí a sledování indikátorů kvality.</p> <p>Zavádění preventivní strategie vzniku dekubitů, možnosti vzdělávání zdravotnických pracovníků.</p>
Cíle	<p>Seznámit účastníky s Rezortním bezpečnostním cílem 8, postupy posouzení rizik vzniku dekubitů s cílem identifikovat potenciálně ohrožené jedince tak, aby se mohly plánovat a zahájit individualizované preventivní intervence. Vhodné postupy zavádění preventivní strategie na vlastních pracovištích včetně návaznosti na celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků.</p> <p>Seznámit se s metodami hodnocení kvality poskytované zdravotní péče, průběhem interního auditu, možnostmi hlášení nežádoucích událostí a sledování indikátorů kvality.</p>
Obsahové zaměření	<p>Rezortní bezpečnostní cíl 8. Postupy posouzení rizik vzniku dekubitů. Identifikace jedinců s rizikem vzniku dekubitů, individuální intervence a význam časového hlediska posouzení.</p> <p>Vedení dokumentace zjištěných rizik. Tvorba a vedení plánu prevence dekubitů u jedinců, kde bylo riziko vzniku dekubitů identifikováno. Strukturované systematické posouzení rizika vzniku dekubitů zahrnující všechny relevantní rizikové faktory (posouzení aktivity/mobility a stavu</p>

kůže, prokrvení a okysličení tkání, stav výživy, vlhkost kůže, tělesná teplota, věk, smyslové vnímání, hematologické a biochemické parametry, celkový zdravotní stav).

Nástroje posouzení rizika vzniku dekubitů (výběr vhodné, validní škály s ohledem na stav pacienta a význam klinického posouzení při hodnocení rizik).

Posouzení stavu kůže a přilehlých tkání (posouzení stavu kůže jako součást směrnic zdravotnických zařízení, význam techniky k identifikaci blednoucí hyperemie – hodnocení reakce kůže na tlak působený prsty zdravotníka, lokalizování zvýšení teploty kůže, otoku a indurace/zatvrdnutí, dokumentace výsledků).

Význam pravidelných kontrol predilekčních míst (teplota kůže, otok, změna v konzistenci kůže v porovnání s okolím) a pod zdravotnickou pomůckou (riziko poškození kůže tlakem). Hodnocení bolesti v posuzované oblasti.

Preventivní péče o kůži (postupy polohování, vhodné přípravky v péči o kůži, prevence destrukce povrchu kůže, doporučené postupy péče u pacienta s inkontinencí, použití hydratačních prostředků).

Nové možnosti prevence dekubitů - vliv mikroklimatu (speciální matrace, povlečení na matraci, sedák nebo jiný odlehčovací prostředek). Důvody nepoužívání prohřívacích pomůcek.

Profylaktická krytí - materiály na kostní výčnělky (paty, kost křížová) k prevenci dekubitů v oblastech, které jsou často vystaveny tření a střížným silám. Požadavky na profylaktický krycí materiál (schopnost materiálu kontrolovat mikroklima, snadnost aplikace a odstranění, možnost pravidelně posuzovat stav kůže, část těla - kam má být materiál přiložen, správná velikost krytí).

Antidekubitní lůžka, podložky, matrace (redukující/odstraňující tlak) a pomůcky. Lůžkoviny a osobní prádlo pacienta – materiály snižující střížné síly a tření.

Elektrická stimulace svalů v prevenci dekubitů – vhodné indikace.

Management kvality. Hodnocení kvality péče. Standard/směrnice, audit jako efektivní nástroj k naplňování zavedeného systému prevence dekubitů. Vhodná kontrolní kritéria standardu zaměřeného na prevenci a léčbu dekubitů. Hlášení nežádoucích událostí na místní/národní úrovni. Výskyt dekubitů jako indikátor kvality poskytované péče – význam sledování, vyhodnocování, zápis ve zdravotnické dokumentaci. Ekonomické aspekty nehojící se rány – dekubitu.

Vzdělávání zdravotnických pracovníků – doporučení vhodných programů zaměřených na edukaci, prevenci a léčbu dekubitů.

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

3. Tematický celek	Intervence pro prevenci a léčbu dekubitů
Rozsah	5 hodin
Metody výuky	přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.
Anotace tematického celku	<p>Výživa jako nezbytná součást prevence a léčby dekubitů. Hodnocení stavu výživy sestrou. Intervence nutričního terapeuta, kazuistiky.</p> <p>Omezená pohyblivost jako příčina poruch cirkulace a inervace predilekčních míst. Polohování a časná mobilizace pacientů. Metody a zásady polohování. Mobilizace/aktivizace pacienta, kazuistiky.</p> <p>Doporučení pro prevenci dekubitů vzniklých v souvislosti s používáním zdravotnických prostředků. Pravidla výběru profylaktického krytí. Léčba dekubitů, diferenciální diagnózy. Praktické postupy mezinárodního NPUAP/EPUAP systému klasifikace dekubitů k určení a dokumentaci stupně ztráty tkáně. Posouzení dekubitů a sledování procesu hojení. Edukace pacienta a pečujících (rodinných příslušníků) v prevenci a správných postupech převazů. Metody sledování procesu hojení.</p> <p>Hodnocení a léčba bolesti, včetně edukace. Ošetrovatelská péče o pacienta s dekubity. Terapeutická krytí a biologická krytí v léčbě dekubitů. Růstové faktory v léčbě dekubitů. Biofyzikální metody v léčbě dekubitů.</p> <p>Chirurgická léčba dekubitů, debridement. Doporučení pro předoperační, intraoperační a pooperační fázi chirurgické léčby dekubitů.</p>
Cíle	<p>Získat znalosti o významu výživy v prevenci a léčbě dekubitů, polohování, mobilizaci/aktivizaci pacienta.</p> <p>Umět prakticky používat krycí materiály, posuzovat proces hojení a realizovat správné ošetrovatelské intervence v souladu s mezinárodním NPUAP/EPUAP systémem klasifikace dekubitů.</p> <p>Osvojit si postupy správné edukace pacienta a pečujících (rodinných příslušníků) v prevenci a správných postupech převazů.</p> <p>Znát hodnocení bolesti včetně edukace.</p> <p>Znát a umět používat terapeutická krytí, biologická krytí, růstové faktory, biofyzikální metody.</p> <p>Znát možnosti chirurgické léčby dekubitů a debridementu.</p> <p>Umět vyjmenovat doporučení pro předoperační, intraoperační a pooperační fázi chirurgické léčby dekubitů.</p>
Obsahové zaměření	<p>Výživa v prevenci a léčbě dekubitů. Posouzení nutričního stavu pacienta (při příjmu na oddělení, při změně zdravotního stavu, při protražované léčbě dekubitu). Malnutrice, její rizika, vhodné intervence, kazuistiky.</p> <p>Posouzení nutričního stavu. Monitorování změn hmotnosti, soběstačnosti pacienta, celkový nutriční příjem za den s ohledem na složení stravy, intervence nutričního terapeuta a individuální nutriční plán založený</p>

na individuálních potřebách jedince. Energetický příjem s ohledem na klinický stav a stupeň aktivity pacienta.

Příjem bílkovin, pozitivní bilance dusíku, sipping. Stav hydratace, kožního turgoru, bilance tekutin. Vitamíny, minerály a jejich význam.

Polohování a časná mobilizace pacientů. Standardní polohování u všech pacientů (snížení doby a intenzity tlaku na predilekční místa, pohodlí, hygiena, důstojnost a funkční schopnost pacienta), kazuistiky.

Frekvence polohování (typ matrace, odolnost tkání, stupeň aktivity a mobility, celkový zdravotní stav, léčebné cíle, stav kůže, pohodlí).

Metody polohování pacientů (zmírnění a rozložení tlaku, střížné síly, riziko lokální ischemie, vhodné pomůcky při přesunu nesoběstačného pacienta, polohovací pomůcky, možné chyby).

Polohování pacientů v lůžku (střídání poloh, vhodné a nevhodné polohy, eliminace tlaku a působení střížných sil na křížovou kost a kostrč).

Zásady polohování, vhodná doporučení u polohy na břicho (pronační poloha), v křesle nebo na vozíku.

Polohovací pomůcky vhodné a nevhodné.

Mobilizace/aktivizace podle tolerance pacienta, vedení dokumentace o polohování.

Doporučení pro prevenci dekubitů vzniklých v souvislosti s používáním zdravotnických prostředků. Pravidla výběru profylaktického krytí, schopnost materiálu kontrolovat vlhkost a mikroklima při kontaktu s tělesnými tekutinami nebo sekrety (například perkutánní endoskopická gastrostomie), snadnost aplikace a odstranění, možnost pravidelně kontrolovat stav kůže, tloušťka materiálu pod těsně přiléhajícími pomůckami, anatomické umístění pomůcky, typ a účel pomůcky.

Léčba dekubitů. Diferenciální diagnóza podle původu rány. Systémy klasifikace dekubitů. Praktické postupy mezinárodního NPUAP/EPUAP systému klasifikace dekubitů k určení a dokumentaci stupně ztráty tkáně, vhodné a nevhodné způsoby použití.

Posouzení dekubitů a sledování procesu hojení. Hodnocení/posouzení pacienta s dekubitem (cíle léčby, zdravotní a sociální anamnéza, faktory ovlivňující hojení, vyšetření cévního systému, laboratorní testy, stav výživy, bolest, riziko vzniku dalších dekubitů, psychický stav, chování a myšlenkové procesy, sociální a finanční podpora, soběstačnost, schopnost udržení tělesné polohy, potřeba kompenzačních pomůcek, asistence, používání technik odlehčení a rozložení tlaku, antidekubitní pomůcky, znalosti a názory o prevenci a léčbě dekubitů, schopnost dodržovat plán prevence a léčby).

Edukace pacienta a pečujících (rodinných příslušníků): o předpokládaném procesu hojení, možných komplikacích v průběhu hojení, příznacích zhoršení stavu rány, které je nutné oznámit zdravotnickým pracovníkům.

	<p>Posouzení dekubitu při každém převazu a vedení dokumentace průběhu hojení (lokalizace, stupeň dekubitu, velikost, typ tkáně, barva, stav okolí rány, okraje rány, podminování, tvorba píštělů, exsudát, zápach).</p> <p>Metody sledování procesu hojení (hodnotící škály, fotodokumentace, klinické posouzení).</p> <p>Hodnocení a léčba bolesti (anamnéza bolesti včetně charakteru, intenzity, lokalizace a délky trvání, fyzikální vyšetření včetně neurologického, posouzení psychosociálního stavu, diagnostická vyšetření k určení typu bolesti a její příčiny, hodnotící škály a měřící techniky), prevence bolesti. Léčba chronické bolesti.</p> <p>Edukace pacienta a pečujících (rodinných příslušníků) o příčinách, způsobu hodnocení a léčbě bolesti související s dekubitem.</p> <p>Ošetrovatelská péče o ránu: oplach rány, debridement (chirurgický, autolytický, enzymatický, larvální, mechanický), posouzení a léčba infekce a biofilmů.</p> <p>Terapeutická krytí k léčbě dekubitů (hydrokoloidní krytí, transparentní filmová krytí, hydrogelová krytí, alginátová krytí, pěnová krytí, krytí se stříbrem, krytí s medem, krytí s jódem, gázová krytí, silikonová krytí, krytí s obsahem kolagenu).</p> <p>Biologická terapeutická krytí v léčbě dekubitů. Růstové faktory v léčbě dekubitů.</p> <p>Biofyzikální metody v léčbě dekubitů. Elektrická stimulace, elektromagnetické prostředky, pulzní radiofrekvenční energie, fototerapie (laserová terapie, infračervené a ultrafialové záření), akustická energie (ultrazvuk), léčba dekubitů pod tlakem, hydroterapie (perličkové koupele a pulzní laváž se sáním nebo bez sání), vibrační terapie, terapie kyslíkem.</p> <p>Chirurgická léčba dekubitů, debridement. Doporučení pro předoperační, intraoperační a pooperační fázi chirurgické léčby dekubitů.</p>
--	--

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

4. Tematický celek	Specifické skupiny pacientů ohrožené dekubity
Rozsah	3 hodiny
Metody výuky	přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.
Anotace tematického celku	Tematický celek je orientovaný na ošetrovatelskou péči o specifické skupiny pacientů ohrožené vznikem dekubitů.
Cíle	Získat informace o specifických potřebách pacientů s obezitou, v kritickém stavu, geriatrických pacientů, pacientů na operačním sále, pacientů v paliativní péči, dětských pacientů a pacientů s poraněním míchy, která doplňují doporučení uvedená v modulu 2 a 3 v oblasti prevence a péče o dekubity.
Obsahové zaměření	<p>Pacienti s obezitou – dodržování bezpečných technik polohování a přesunu pacientů, používání antidekubitních matrací a pomůcek odpovídající hmotnosti a výšce pacienta, zhodnocení pacienta – BMI, určení stupně obezity, spolupráce s nutričním terapeutem, výběr lůžka a pomůcek, specifika při polohování, zásady ošetřování kůže a dekubitů.</p> <p>Pacienti v kritickém stavu – výběr vhodných antidekubitních matrací a pomůcek, specifika při polohování pacientů v kritickém stavu, zásady polohování s ohledem na zachování stabilních životních funkcí (manipulace s pacienty v pronační poloze a laterálním náklonu), intolerance časté změny polohy těla.</p> <p>Geriatrickí pacienti - specifický přístup v ošetrovatelské péči zaměřený na prevenci dekubitů, použití ochranných bariérových prostředků na ochranu křehké kůže, atraumatické krytí rány, řešení inkontinence, specifika při polohování, výběr vhodných zdravotnických prostředků s ohledem na prevenci vzniku dekubitů, dekubity vzniklé v souvislosti s používáním zdravotnických prostředků.</p> <p>Pacienti v perioperační péči – rizikové faktory specifické pro operovaného pacienta, péče o pacienty v průběhu operace, zásady pooperační péče.</p> <p>Pacienti v paliativní péči - posouzení celkového stavu a rizika vzniku dekubitů u pacientů v paliativní péči, výživa a hydratace, hodnocení intenzity bolesti a její zmírnění, postupy ošetrovatelské péče související s prevencí dekubitů u dlouhodobě nemocných a pacientů v terminálním stádiu nemoci.</p> <p>Děti s rizikem vzniku dekubitů – hodnocení rizika vzniku dekubitů odpovídající věku dítěte a jeho specifikům (úroveň mobility, zralost, přítomnost externích pomůcek, apod.), specifický přístup v ošetrovatelské péči k dětským pacientům, výběr zdravotnických prostředků u dětských pacientů s ohledem na prevenci vzniku dekubitů, zásady ošetrovatelské péče.</p> <p>Pacienti s poraněním míchy - prevence dekubitů v akutní fázi péče, specifické potřeby pacientů po traumatech míchy, antidekubitní sedáky,</p>

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

	polohování a mobilita pacienta, výběr lůžka a pomůcek, zásady ošetrovatelské péče o pacienty zaměřené na prevenci dekubitů, edukaci a zapojení pacienta do péče včetně jeho blízkých (rodinných příslušníků, pečujících).
--	---

5. Tematický celek	Komunikační dovednosti a etické aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů
Rozsah	3 hodiny
Metody výuky	přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.
Anotace tematického celku	Tematický celek je orientovaný na komunikační dovednosti a etické aspekty při poskytování zdravotních služeb v oblasti léčby ran dekubitů.
Cíle	Osvojit si komunikační dovednosti v souladu s etickými aspekty při poskytování zdravotních služeb v oblasti léčby ran dekubitů.
Obsahové zaměření	Hrozba vzniku nebo vývoj existence dekubitů jako náročná fyzická a psychická zátěž pro pacienta, etické aspekty komunikace při poskytování ošetrovatelské péče o pacienty s nepříznivou prognózou. Komunikační dovednosti při sdělování diagnózy pacientovi a jeho rodinným příslušníkům, vysvětlení průběhu léčby, využití prostředků (výběr metody léčby, krycího materiálu), vysvětlení prognózy léčby dekubitu. Význam správně aplikovaných komunikačních dovedností v ošetrovatelské praxi, praktické příklady. Profesionální chování, strategie pro zlepšení komunikace mezi členy zdravotnického týmu.

6. Tematický celek	Právní aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů a úhradové mechanismy
Rozsah	3 hodiny
Metody výuky	přednášky, semináře, konzultace, demonstrační, názorné aj.
Anotace tematického celku	Tematický celek je orientovaný na právní aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů a úhradové mechanismy.
Cíle	Seznámit se se základními právními aspekty při poskytování zdravotních služeb se zaměřením na prevenci a léčbu dekubitů a s vedením agendy vykazování zdravotní péče pojišťovněm.
Obsahové zaměření	Přehled základních právních předpisů regulujících poskytování zdravotních služeb (Listina základních práv a svobod, Úmluva o lidských právech)

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

	<p>a biomedicíně, Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, Vyhláška o zdravotnické dokumentaci, Zákon o nelékařských zdravotnických povoláních apod.). Poskytování zdravotních služeb na náležitě odborné úrovni (pojmy lege artis, marná léčba apod.). Rozhodování pacienta při poskytování zdravotních služeb (informovaný souhlas, negativní revers, dříve vyslovené přání apod.). Péče o pacienty ve vážných stavech (změna druhu poskytované zdravotní péče, podmínky ukončení péče, doporučené postupy ČLS JEP). Eticko-právní aspekty poskytování zdravotních služeb v oblasti léčby ran dekubitů. Význam komunikačních dovedností jako prevence stížností ze strany pacientů a rodinných příslušníků (zkušenosti z řešení stížností agendy).</p> <p>Vedení zápisů ve zdravotnické dokumentaci (zkušenosti z řešení stížností agendy). Vedení agendy vykazování zdravotní péče pojišťovněm.</p>
--	---

7. Tematický celek	Praktická cvičení
Rozsah	24 hodin
Metody výuky	workshop, práce ve skupinách, individuální praktická cvičení, praktické nácviky, diskuse, prezentace samostatné práce
Anotace tematického celku	<p>Celý blok je orientovaný na zafixování a osvojení získaných znalostí v interaktivní spolupráci mezi účastníky a lektorem.</p> <p>Tematický celek zahrnuje tvorbu plánu ošetrovatelské péče zaměřeného na prevenci dekubitů u vybraných specifických skupin pacientů a péči o pacienty s dekubity včetně vhodných terapeutických krytí v závislosti na vyhodnocení stupně dekubitu formou workshopu a prezentace vlastní práce.</p> <p>Praktické nácviky edukace pacientů, jejich blízkých a pečovatелů v oblasti prevence v péči o kůži i dekubity. Prezentace vlastní práce zdokonaluje dovednosti pro školení zdravotnických pracovníků.</p> <p>Praktické nácviky aktivizace pacienta, praktické polohování s využitím pomůcek.</p> <p>Připravit kontrolní nástroje pro hodnocení kvality a prevence v péči o dekubity.</p> <p>Praktická cvičení zaměřená na vytvoření plánu auditu a kontrolních kritérií pro jeho provedení včetně závěrečné zprávy.</p>
Cíle	<p>Vytvořit plán ošetrovatelské péče zaměřený na prevenci dekubitů u vybraných specifických skupin pacientů.</p> <p>Vyhodnotit stupeň dekubitu a doporučení vhodných typů krytí, praktické příklady s cílem dosáhnout souladu teorie a ošetrovatelské praxe, kazuistiky.</p> <p>Prezentovat postupy při posuzování, prevenci a péči o dekubity</p>

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

	<p>dle jednotlivých stupňů, včetně posuzování celkového stavu pacienta.</p> <p>Osvojit si možnosti aktivizace pacienta, praktické postupy polohování s využitím pomůcek.</p> <p>Přípravit kontrolní nástroje pro hodnocení kvality a prevence v péči o dekubity a znát obsah zprávy o výskytu dekubitů.</p>
--	---

Praktické nácviky	Minimální počet hodin
Workshop s využitím kazuistik a fotodokumentace zaměřený na pochopení hloubky a stupně poškození tkáně, ale i definování principů péče včetně výběru vhodného krytí (hodnocení stádia, umístění, velikosti, poddolování, výskytu přístěle, přítomnosti nekrotické nebo granulující tkáně, exsudát, bolest, stav kůže v okolí dekubitu atd.).	8
Praktické nácviky aktivizace a polohování pacienta s využitím pomůcek.	
Tvorba edukačních materiálů zaměřených na prevenci vzniku dekubitů a péči o dekubity.	
Plány ošetrovatelské péče u vybraných specifických skupin pacientů, např. v paliativní péči, v kritickém stavu, u geriatrických pacientů, dětských pacientů, u pacientů po traumatech včetně poranění míchy.	
Samostatná práce: Provést audit kvality v oblasti prevence a péče o dekubity v zařízení, kde účastník CK pracuje.	8
Samostatná práce: Zpracovat zprávu o výskytu dekubitů v zařízení, ve kterém účastník CK pracuje, za období 6 měsíců, lze i retrospektivně (s využitím databázových systémů nebo zdravotnické dokumentace).	8

e-learning	Minimální počet hodin
Studijní podpora e-learningovou formou „Doporučení pro klinickou praxi“ (příručka vydaná EPUAP), materiály lektora.	10

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

8. Tematický celek	Odborná praxe v akreditovaném zařízení, kde jsou hospitalizováni pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity (doloží záznam o odborné praxi)
Rozsah	24 hodin (minimální počet hodin)
Anotace tematického celku	Odborná praxe je zaměřená na specifickou péči o pacienty s rizikem vzniku dekubitů a na péči o pacienty s dekubity. Evidence dekubitů a analýza dat. Návrhy edukace, případně provádění auditů kvality.
Cíle	Provádět ošetrovatelskou péči o pacienty s rizikem vzniku dekubitů a o pacienty s dekubity. Volit správné zdravotnické prostředky s ohledem na typ pacienta, riziko vzniku dekubitů a péči o dekubity. Edukovat pacienty a jejich blízké v prevenci a péči o dekubity. Umět analyzovat a pravidelně vyhodnocovat výskyt dekubitů a využívat databázové systémy na lokální a národní úrovni.
Obsahové zaměření	Ošetrovatelská péče o pacienty s rizikem vzniku dekubitů – hodnocení celkového stavu a kůže pacientů ohrožených vznikem dekubitů. Ošetrovatelská péče o pacienty s dekubity - péče o všechna stádia dekubitů dle mezinárodní NPUAP/EPUAP klasifikace dekubitů. Dokumentování ošetrovatelské péče v oblasti prevence a péče o dekubity, tvorba plánu ošetrovatelské péče zaměřeného na prevenci a péči o dekubity, hodnocení účinnosti intervencí a návrh změny. Edukace pacientů a jejich blízkých v oblasti prevence a péče o dekubity. Analýza a vyhodnocování výskytu dekubitů – využívání databázových systémů na lokální a národní úrovni.

7.2 Výkony a jejich četnost

Seznam výkonů odborné praxe v akreditovaném zařízení, kde jsou hospitalizováni pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity	Počet výkonů
Odebrat ošetrovatelskou anamnézu u pacienta s rizikem vzniku dekubitů, vyhodnotit stav výživy a hydratace, vyšetřit rizikové oblasti, zhodnotit aktuální stav kůže, provést záznam do hodnotících škál i dokumentace.	2
Provést přiložení profylaktického krytí na predilekční místa a polohovat pacienta v lůžku.	2

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

Odebrat ošetřovatelskou anamnézu u pacienta s dekubitem, vyhodnotit stav výživy, hydratace, provést klasifikaci dekubitu v souladu s mezinárodním systémem klasifikace dekubitů a navrhnout terapeutická krytí s ohledem na stupeň dekubitu, barvu kůže, ztrátu kožního krytu, hloubku poškození tkáně a anatomickou lokalizaci.	4
Zpracovat dokumentaci monitorující průběh hojení dekubitu (lokalizace, stupeň dekubitu, velikost, typ tkáně, barva, stav okolí rány, okraje rány, podminování, tvorba píštělí, exsudát, zápach).	1
Realizovat edukační jednotku se zaměřením na prevenci dekubitů.	1

7.3 Průběh odborné praxe

Na teoretickou a teoreticko-praktickou část navazuje **odborná praxe v akreditovaném zařízení**, kde jsou hospitalizovaní pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity, v rozsahu 24 hodin (3 dny) pod vedením školitele, který je zaměstnancem akreditovaného zařízení. Školitel vede praktickou výuku, dokumentuje a sleduje plnění jednotlivých výkonů, hodnotí získané dovednosti účastníků certifikovaného kurzu.

Realizace stanovených výkonů bude účastníkům potvrzena na tiskopise „Záznam o odborné praxi“.

8 Charakteristika akreditovaného zařízení

Pro odbornou praxi jsou doporučena zařízení se zkušenostmi v problematice prevence a léčby dekubitů dle doporučených a vědecky ověřených poznatků s odbornou kapacitou zdravotnických pracovníků a současně moderním vybavením v oblasti ambulantní a lůžkové péče. Jednotlivá zařízení jsou akreditována pro výuku dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Poskytovatel zdravotních služeb zajistí účastníkům absolvování odborné praxe dle příslušného vzdělávacího programu.

8.1 Akreditované zařízení

Personální obsazení	<p>Odborným garantem může být zdravotnický pracovník, který získal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odbornou způsobilost všeobecné sestry dle zákona č. 96/2004 Sb., a specializovanou způsobilost v některém z oborů SV - Ošetřovatelská péče v interních oborech, Ošetřovatelská péče v chirurgických oborech, Intenzivní péče, Ošetřovatelská péče o dospělé, Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech, ▪ zvláštní odbornou způsobilost absolvováním certifikovaného kurzu zaměřeného na danou problematiku (např. CK Specifická ošetřovatelská péče o chronické rány a defekty, apod.),
----------------------------	---

	<p>Lektorem může být zdravotnický pracovník, který získal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odbornou způsobilost všeobecné sestry dle zákona č. 96/2004 Sb., a specializovanou způsobilost v některém z oborů SV - Ošetrovatelská péče v interních oborech, Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech, Intenzivní péče, Ošetrovatelská péče o dospělé, Ošetrovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech, ▪ odbornou způsobilost zdravotnického pracovníka dle zákona č. 96/2004 Sb., a je absolventem certifikovaného kurzu zaměřeného na danou problematiku (hojení ran, péče o geriatrického pacienta, péče o dekubity, péče o pacienty ve vážných stavech, interní auditor ve zdravotnickém zařízení, kvalita a bezpečí zdravotní péče, externí kontrola kvality, řízená dokumentace v podmínkách zdravotnických zařízení, bezpečnost pacientů v zařízeních poskytujících zdravotní služby, apod.), ▪ lékař s atestací v oboru: chirurgickém, interním, intenzivní péče nebo klinická výživa, ▪ lektorem může být i jiný zdravotnický pracovník nebo pracovník s jinou kvalifikací a vysokoškolským vzděláním (Bc., Mgr., PhDr., Ing., JUDr., Ph.D., atd.), jehož odbornost a zkušenosti souvisí s problematikou prevence a léčbou dekubitů (fyzioterapeut, nutriční terapeut, produktový specialista firmy, odborný pracovník věnující se výuce použití terapeutických krytí, profylaktických krytí při léčbě nehojících se ran, manažer kvality ve zdravotnictví, náměstek pro ošetrovatelskou péči, právník, psycholog, pedagogický pracovník, apod.). <p>Školitelem může být zdravotnický pracovník, který získal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odbornou způsobilost všeobecné sestry dle zákona č. 96/2004 Sb., profesní zkušenosti na lůžkovém pracovišti zdravotnického zařízení a specializovanou způsobilost v některém z oborů SV - Ošetrovatelská péče v interních oborech, Ošetrovatelská péče v chirurgických oborech, Intenzivní péče, Ošetrovatelská péče o dospělé, Ošetrovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech, ▪ odbornou způsobilost všeobecné sestry dle zákona č. 96/2004 Sb., s profesními zkušenostmi na lůžkovém pracovišti zdravotnického zařízení a je absolventem certifikovaného kurzu zaměřeného na danou problematiku (hojení ran, péče o geriatrického pacienta, péče o dekubity, péče o pacienty ve vážných stavech, interní auditor ve zdravotnickém zařízení, kvalita a bezpečí zdravotní péče, externí kontrola kvality, řízená dokumentace v podmínkách zdravotnických zařízení, bezpečnost pacientů v zařízeních poskytujících zdravotní služby, apod.).
Věcné a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> ▪ standardně vybavené učebny, ▪ PC s dataprojektorem a možností přístupu k internetu, ▪ přístup k odborné literatuře, včetně el. databází, ▪ pracoviště pro výuku odborné praxe na akreditovaném pracovišti

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

	je vybaveno dle platné legislativy pro personální a přístrojové vybavení poskytovatele zdravotních služeb.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pracoviště pro praktickou výuku splňují požadavky dané platnou legislativou a vedou příslušnou dokumentaci.
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výuka k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

9 Seznam doporučené studijní literatury

Doporučená studijní literatura
BYDŽOVSKÝ, Jan, Jan KABÁT a kol. <i>Ošetrovatelství a sociální práce v paliativní péči: Učební text pro studenty vysokých a vyšších odborných zdravotnických škol</i> . 1. vyd. Praha: Zdravotní ústav Most k domovu, Příbram: Ústav sv. Jana Nepomuka Neumanna Vysoké školy zdravotnictva a sociálnej práce sv. Alžbety, 2015. 140 s. ISBN 978-80-905867-0-3, 978-80-905973-2-7.
ČIHÁK, Radomír. <i>Anatomie 3. Svazek III: periferní nervový systém, kůže a kožní orgány, smyslové orgány</i> . 3. uprav. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2016. s. 528-722. ISBN 978-80-247-5636-3.
FALTÝNKOVÁ, Jana. <i>Jak na to doma</i> . 1.vyd. Praha: Česká asociace paraplegiků-CZEPA, 2012. 34 s. ISBN 978-80-260-5102-2.
HAKL, Marek a kol. <i>Léčba bolesti: současné přístupy k léčbě bolesti a bolestivých syndromů</i> . 2. dopl. vyd. Praha: Mladá fronta, 2013. 237 s. ISBN 978-80-204-2902-5.
HLINKOVÁ, Edita, Jana NĚMCOVÁ a Michaela MIERTO VÁ. <i>Nehojace sa rany</i> . 1. vyd. Martin: Osveta, 2015. 284 s. ISBN 978-80-8063-433-9.
JANÍKOVÁ, Eva a Renáta ZELENÍKOVÁ. <i>Ošetrovatelská péče v chirurgii pro bakalářské a magisterské studium</i> . 1. vyd. Praha: Portál, 2013. 249 s. ISBN 978-80-247-4412-4.
JUŘENÍKOVÁ, Petra. <i>Zásady edukace v ošetrovatelské praxi</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 77 s. ISBN 978-80-247-2171-2.
KOUTNÁ, Markéta a Ondřej ULRYCH. <i>Manuál hojení ran v intenzivní péči</i> . 1. vyd. Praha: Galén, 2015. 200 s. ISBN 978-80-7492-190-2.
KRAJČÍK, Štefan a Eva BAJANOVÁ. <i>Dekubity: prevencia a liečba v praxi</i> . 1. vyd. Bratislava: Herba, 2012. 85 s. ISBN 978-80-89171-95-8.
MÁLEK, Jiří a kol. <i>Léčba pooperační bolesti</i> . 3. dopl. vyd. Praha: Mladá fronta, 2014. 149 s. ISBN 978-80-204-3522-4.
POKORNÁ, Andrea. <i>Úvod do wound managementu: příručka pro hojení chronických ran pro studenty nelékařských oborů</i> . 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 112 s. ISBN 978-80-210-6048-7.
POKORNÁ, Andrea a Romana MRÁZOVÁ. <i>Kompendium hojení ran pro sestry</i> . 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 191 s. ISBN 978-80-247-3371-5.
<i>Prevence a léčba dekubitů: příručka k Doporučení pro klinickou praxi</i> . Brno: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2015. 94 s. ISBN 978-0-9579343-6-8.
ROKYTA, Richard a kol. <i>Léčba bolesti ve stáří</i> . 2. vyd. Praha: Mladá fronta, 2015. 110 s. ISBN 978-80-204-3945-1.

**Vzdělávací program certifikovaného kurzu
HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ**

ROKYTA, Richard, Miloslav Kršiak a Jiří Kozák. *Bolest: monografie algeziologie*. 2. vyd. Praha: Tigris, 2012. 747 s. ISBN 978-80-87323-02-1.

STRYJA, Jan. *Débridement a jeho úloha v managementu ran: jak vyčistit ránu rychle a efektivně*. 1. vyd. Semily: Geum, 2015. 173 s. ISBN 978-80-87969-13-7.

SVĚŘÁKOVÁ, Marcela. *Edukační činnost sestry: úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: Galén, 2012. 63 s. ISBN 978-80-7262-845-2.

VANÁSEK, Jaroslav, Kateřina ČERMÁKOVÁ a Iveta KOLÁŘOVÁ. *Bolest v ošetrovatelství*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014. 55 s. ISBN 978-80-7395-769-8.

VÖRÖSOVÁ, Gabriela, Andrea SOLGAJOVÁ a Alexandra ARCHALOUSOVÁ. *Standardizovaná terminologie pro ošetrovatelskou diagnózu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 144 s. ISBN 978-80-247-5304-1.

VYTEJČKOVÁ, Renata a kol. *Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné III: speciální část*. 1. vyd. Praha: Grada, 2015. 303 s. ISBN 978-80-247-3421-7.

Další zdroje

Dekubity. eu: portál věnovaný problematice proleženin/dekubitů [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, Česká asociace sester, Česká společnost pro léčbu rány [vid. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.dekubity.eu>

RBC8 – Prevence vzniku proleženin/dekubitů u hospitalizovaných pacientů. Minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb. Věstník MZ č. 16/2015

10 Seznam zkratek

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
Bc.	vysokoškolský titul bakalář
BMI	Body Mass Index (v českém překladu: index tělesné hmotnosti)
ČLS JEP	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně
EPUAP	European Pressure Ulcer Advisory Panel, v českém překladu Evropský poradní panel pro dekubity
NPUAP	The National Pressure Ulcer Advisory Panel, v českém překladu: Americký národní poradní panel pro dekubity
Ing.	vysokoškolský titul inženýr
JUDr.	vysokoškolský titul doktor práv
Mgr.	vysokoškolský titul magistr
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
např.	například
PC	personal computer (v českém překladu: osobní počítač)
Ph.D.	označuje se tak mezinárodně uznávaný akademický titul získaný studiem na univerzitě, uváděný za jménem (oddělen čárkou), který představuje vědeckou hodnotu doktora
Sb.	sbírka
SV	specializační vzdělávání
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Příloha č. 1 Záznam o odborné praxi v akreditovaném zařízení

HODNOCENÍ RIZIK, PREVENCE A LÉČBA DEKUBITŮ

Certifikovaný kurz

Záznam o odborné praxi

Číslo kurzu/rok studia

Jméno a příjmení účastníka kurzu

Odborná stáž na pracovišti

Termín praktické výuky

Jméno a příjmení školitele

**ZÁZNAM O ODBORNÉ PRAXI
V AKREDITOVANÉM ZAŘÍZENÍ V ROZSAHU 24 HODIN (3 DNY)**

Seznam výkonů odborné praxe v akreditovaném zařízení, kde jsou hospitalizováni pacienti s rizikem vzniku dekubitů a s dekubity	Počet výkonů	Splněno/ uved'te datum			
Odebrat ošetřovatelskou anamnézu u pacienta s rizikem vzniku dekubitů, vyhodnotit stav výživy a hydratace, vyšetřit rizikové oblasti, zhodnotit aktuální stav kůže, provést záznam do hodnotících škál i dokumentace.	2				
Provést přiložení profylaktického krytí na predilekční místa a polohovat pacienta v lůžku.	2				
Odebrat ošetřovatelskou anamnézu u pacienta s dekubitem, vyhodnotit stav výživy, hydratace, provést klasifikaci dekubitu v souladu s mezinárodním systémem klasifikace dekubitů a navrhnout terapeutická krytí s ohledem na stupeň dekubitu, barvu kůže, ztrátu kožního krytu, hloubku poškození tkáně a anatomickou lokalizaci.	4				
Zpracovat dokumentaci monitorující průběh hojení dekubitu (lokalizace, stupeň dekubitu, velikost, typ tkáně, barva, stav okolí rány, okraje rány, podmínování, tvorba písků, exsudát, zápach).	1				
Realizovat edukační jednotku se zaměřením na prevenci dekubitů.	1				

Hodnocení odborné praxe školitelem v akreditovaném zařízení:

Razítko pracoviště, jmenovka a podpis školitele praktické výuky:.....

S hodnocením jsem byl/byla seznámena dne.....

Podpis účastníka studia:.....